

Verem Haftası etkinlikleri çerçevesinde Akkuş İlçe Sağlık Grup Başkanımız Dr. Mustafa AKDOĞAN 18/01/2010 tarihinde ilçemizde çalışan din adamları ve halka yönelik verem hastalığı ile ilgili çeşitli bilgiler eğitimler vermiştir.

Eğitimde bahsedilen konular kısaca şunlardır.

VEREM (TÜBERKÜLOZ) NEDİR

Verem; *mycobacterium tuberculosis* denilen bir basille oluşan, tedavi edilmezse ölümlü de sonlanabilen, bulaşıcı bir hastalıktır.

Verem hala önemli bir sorun mudur ?

Verem dünyada ve ülkemizde Çok ciddi bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir.

Verem erişkinlerde bulaşıcı hastalıklardan ölümün ikinci nedenidir (hiv/aids' den sonra).

Dünya nüfusunun üçte biri verem basili ile enfektedir (vücuduna basili almıştır). Verem basili ile enfekte olanların %10'unun yaşamlarının bir döneminde verem hastası olma ihtimali vardır.

Dünyada her yıl yaklaşık 9 milyon yeni hasta ortaya çıkmakta, 1,7 milyon insan veremden ölmektedir.

TÜRKİYE'DE TÜBERKÜLOZUN DURUMU NEDİR?

(Türkiye'de 10-15 milyon arası insanın enfekte olduğu, vücutlarında verem mikrobunu olduğu) tahmin edilmektedir.

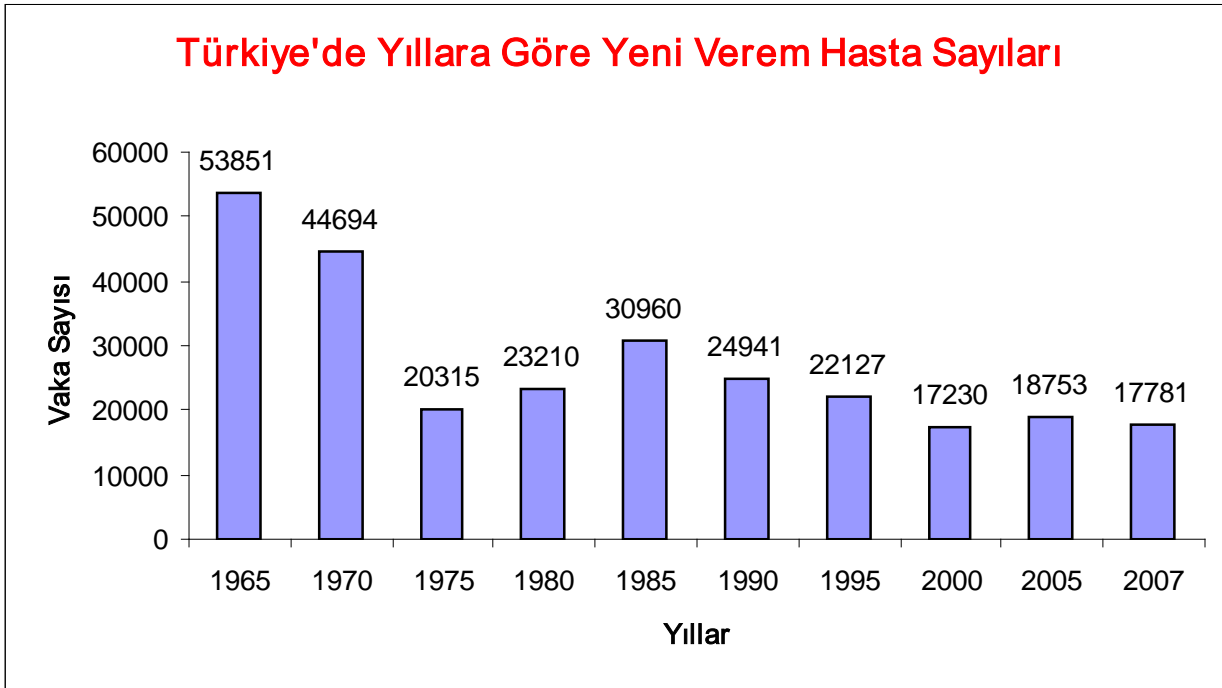
Veremli hasta oranı (yüz binde)

Gelişmiş ülkeler : 20'den az

Türkiye : 30

Az gelişmiş ülkeler : 100-300

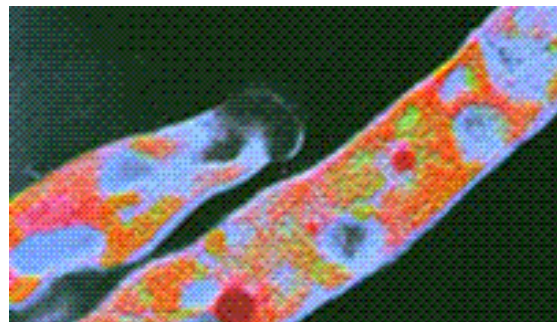
TÜRKİYE'DE VEREM

VEREM MİKROBUNUN ÖZELLİKLERİ

Verem mikrobunu, güneş görmeyen ortamlarda havada uzun süre canlı kalabilir. Güneşten gelen ultraviyole ışınları verem mikrobunu kısa sürede öldürür

Verem mikrobunun
Elektron mikroskopundaki
görünümü.

VEREM HASTALIĞI NASIL BULAŞIR ?

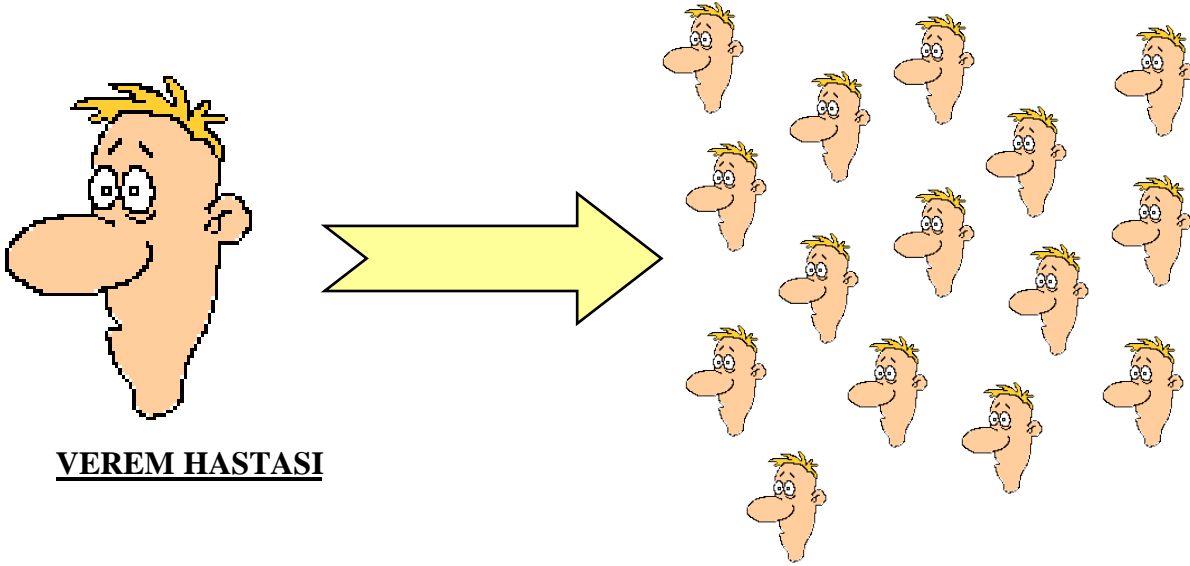
Verem, tedavi görmemiş veya düzenli tedavi görmeyen hastaların aksırma, öksürme ve konuşmaları sırasında havaya yayılan mikropların solunum yoluyla alınması ile bulaşır.

Hastalardan;

- Konuşma ile 0-210 partikül,
- Öksürme ile 0-3.500 partikül,
- Hapşırma ile 4.500-1.000.000 partikül çıkarılır.

Tedavi olmayan bir verem hastası her yıl yaklaşık 10-15 kişiyi enfekte eder.
(Tedavi olmayan dirençli bir hasta da dirençli mikropları bulaştırır)

VEREM HASTASI

VEREM HASTALIĞI NASIL OLUŞUR?

- Solunum yoluyla alınan verem mikrobu verem enfeksiyonuna yol açar.
- Enfekte olanların %5'i 1-2 yıl içinde aktif verem hastası olur.
- Enfekte olanların %5'inde ise verem mikrobu vücutta sessiz olarak bekler.
- Vücut direncinin düştüğü durumlarda, vücutta beklemekte olan verem mikrobu çoğalarak verem hastalığına yol açar.

HANGİ DURUMLAR VEREM HASTALIĞINA YAKALANMA OLASILIĞINI ARTIRIR ?

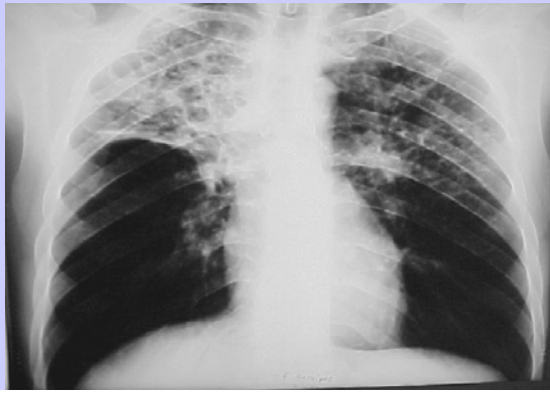
- Tedavi görmeyen verem hastası ile birlikte aynı evde yaşamak.
- Kalabalık, havalanması iyi olmayan ev koşulları, yoksulluk, kötü beslenme.
- HIV/AIDS hastalığı.
- Şeker hastalığı.
- Vücut direncini azaltan diğer hastalıklar.
- Sigara içmek.

VEREM HASTALIĞI HANGİ ORGANLARIMIZDA GÖRÜLEBİLİR ?

Akciğerler : % 70-80

Diğer Organlar : % 20-30

Akciğer zarı Lenf bezleri Beyin zarı Kemikler Böbrekler Kalp zarı....ve diğer birçok organ

VEREM HASTALIĞININ BELİRTİLERİ NELERDİR ?

- 2-3 haftadan uzun süren öksürük
- Balgam çıkarma
- Kanlı balgam
- Ateş
- Gece terlemesi
- İştahsızlık, kilo kaybı
- Yorgunluk, halsizlik
- Nefes darlığı
- Göğüs ve sırt ağrısı

VEREM HASTALIĞINDA ERKEN TANI NASIL KONULABİLİR

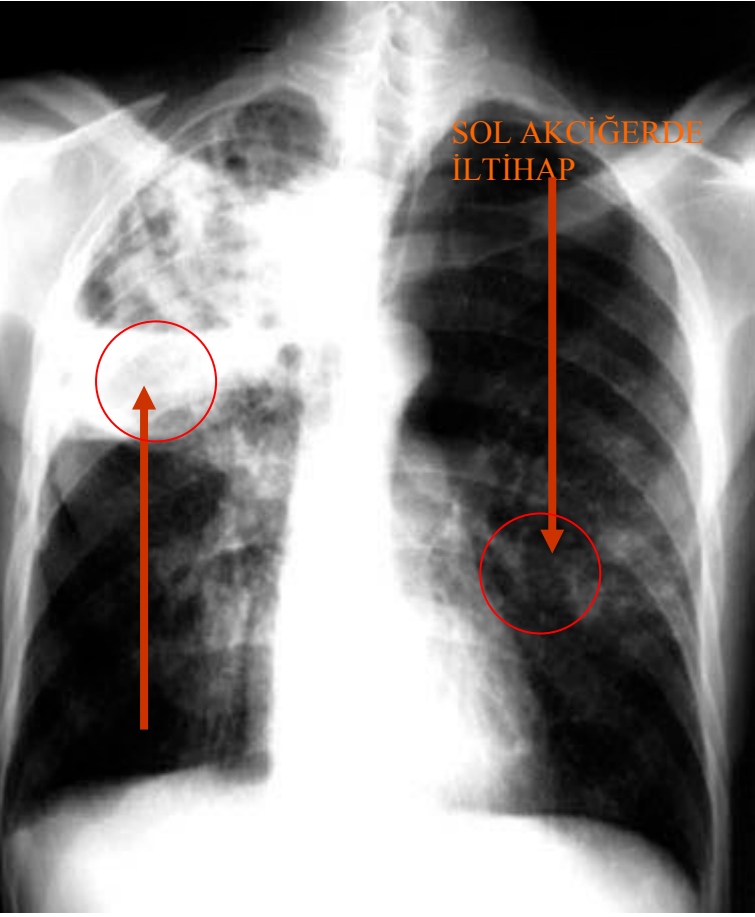
İki-üç hafta veya daha uzun süreli öksürük şikayeti olan herkes Verem Savaşı Dispanseri veya diğer bir sağlık kuruluşuna başvurmalıdır!!!

VEREM HASTALIĞININ TANISI NASIL KONULUR ?

- Balgamın mikroskopla incelenmesi
- Balgam kültürü
- Akciğer grafisi
- Tüberkülin cilt testi (PPD)

VEREM HASTALIĞININ TANISI AKCİĞER TÜBERKÜLOZUNDA RADYOLOJİK BULGULAR

VEREM HASTALIĞI TEDAVİ EDİLEBİLİR Mİ ?

Bugün var olan ilaçlarla verem hastalarının hemen hemen hepsi başarı ile tedavi edilebilmektedir!
Ülkemizde verem ilaçları Verem Savaşı Dispanserlerinde ücretsiz olarak verilmektedir!

VEREM HASTALIĞININ TEDAVİSİ NASIL YAPILIR ?

- Dört veya beş ilaçla 6-9 ay süre ile tedavi verilmektedir.
- İlaçların düzenli kullanılması esastır.
- İlaçların bir gün bile aksatılmaması gereklidir.

DİRENÇLİ VEREM HASTALIĞI NEDİR ?

Verem hastaları ilaçlarını düzenli olarak ve yeterli süre (6-9 ay) kullanmazlarsa verem mikropları ilaçlara direnç kazanabilir.

Hastalar bu dirençli mikrobu sağlıklı insanlara da bulaştırabilirler.

Dirençli verem hastalarının tedavisi çok daha pahalı, zor ve uzun sürede (ortalama iki yıl) mümkün olabilmekte ve bazen hasta kaybedilebilmektedir.

DOĞRUDAN GÖZETİMLİ TEDAVİ NEDİR ?

Dünya Sağlık Örgütü, tedavi başarısını arttırmak için, tüberkülozlu hastaların her doz ilacının her gün bir sağlık çalışanı veya eğitilmiş bir gönüllü tarafından içirtilmesini esas almaktadır.

Ülkemizde de “Doğrudan Gözetimli Tedavi” uygulanmaktadır.

Hastanın Evinde

Hastanın İş Yerinde

Sağlık Ocağında

Verem Savaşı Dispanserinde

Okulda

Köy evinde

Hastaya Ulaşılabilen her yerde DGT

Uyumsuz Hastaya Umumi Hıfzıssıhha kanununun 119 maddesine göre zorunlu tecrit ve karantina uygulanabilir.

VEREM HASTALARININ YAKINLARI NE YAPMALIDIR ?

- Hastanın yakınları, özellikle de aynı evde birlikte yaşayanlar Verem Savaşı Dispanserlerine
- başvurmalıdır.
- Hasta yakınlarının taramaları dispanserlerde ücretsiz olarak yapılmaktadır!

VEREM HASTALIĞINDAN NASIL KORUNABİLİRİZ ?

Bir toplumun veremden korunmasının en etkili yolu verem hastalarının erken teşhisi ve başarılı tedavisidir.

BCG (verem) aşısı özellikle çocukları verem hastalığından korur. Ülkemizde doğumdan sonra 2 ayını dolduran bebeklere yapılmaktadır.

VEREM HASTALIĞINDAN KORUNMA

- Mikrop çıkaran hasta ile aynı evdekiler, özellikle çocuklar için koruyucu tedavi verilir.
- Koruyucu tedavide tek ilaç (İzoniiazid) kullanılır.
- Koruyucu tedavi süresi genellikle 6 aydır.

Önlemler

- Hastanın kendi evinde kullandıkları malzemeler bardak, tabak, çatal v.b veya yatak örtüsü , elbiseleri v.b için normal temizlik işlemlerinin yapılması yeterlidir.
- Hastaya bulaşmanın hava aracılığıyla ve solunum yoluyla olacağı belirtilmelidir. Öksürük yada hapsirik sırasında ağızlarını kağıt mendille yada bez mendille kapatmaları gerektiği söylenmelidir.
- Hastaların buldukları ortamları havalandırmak , bu ortamlara temiz hava sağlamak havadaki bulaştırıcı partikülleri seyrekleştirir. Bulaşma olasılığını azaltır. Ortamın güneş görmesi basilleri öldürür. Basiller güneş ışığında 5 dakika içinde ölürlür. Basilleri öldüren güneş ışığında bulunan ultraviyole dir. Bunun pencere camından geçemeyeceği unutulmamalıdır.

BULUNDUĞUNUZ ORTAMI
SIK SIK HAVALANDIRIN.

SIK SIK ELLERİNİZİ
YIKAYIN.

ÖKSÜRÜRKEN VEYA
AKSIRIRKEN BİR MENDİLLE
AĞZINIZI KAPATIN.

SİGARA İÇMEYİN,
YANINIZDA İÇİLMESİNE
İZİN VERMEYİN.

DÜZENLİ VE DENGELİ
BESLENİN.

VEREMİ HEP BİRLİKTE YENECEĞİZ

